

Bytom
(Woj. Śląskie)

Kościół
pw. Wniebowzięcia NMP
([opis](#))

<https://www.youtube.com/watch?v=zMdefbzy01I>

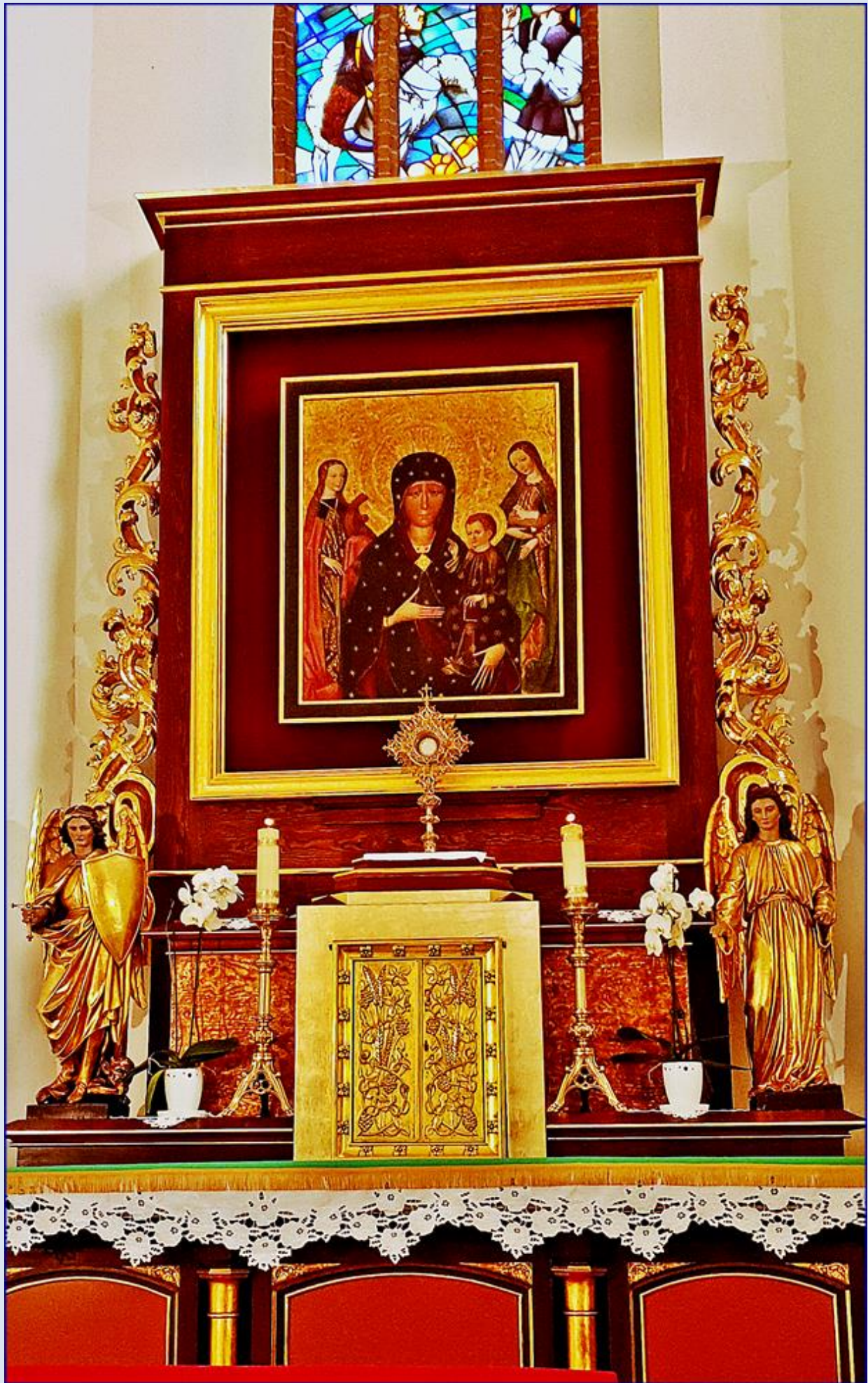

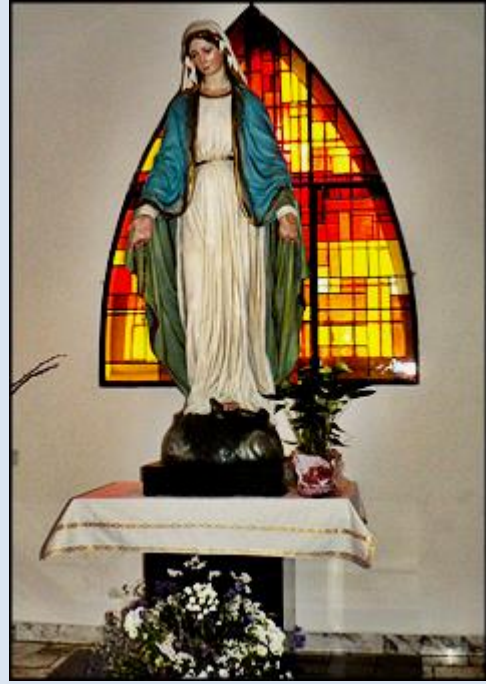

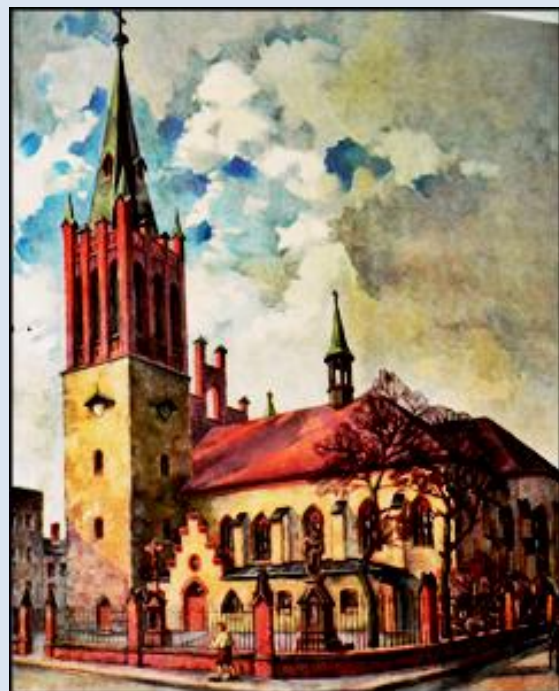
<https://www.youtube.com/watch?v=4H9jZpgUhWE>

OBRAZ MADONNY BYTOMSKIEJ

- najcenniejszy zabytek malarstwa cechowego w Bytomiu i okolicy, własność świątyni Wniebowzięcia NMP w Bytomiu;
- obraz gotycki o wymiarach 125x102 cm;
- anonimowy, nieznanego artysty;
- namalowany temperą na deskach lipowych;
- powstał w przedziale lat 1400-1420 (wskazują na to: analogiczne jak na obrazie Matki Bożej z Koźła inskrypcje, pokrewieństwo z dziełami bizantyjskimi oraz duża zależność od malarstwa czeskiego XI w. - cechy charakterystyczne dla malarstwa tego czasu);
- powstał na Śląsku (wskazuje na to połączenie kanonu bizantyjskiego z cechami spotykanymi w regionie);
- przedstawia Maryję w półpostaci z Dzieciątkiem na lewym ręku oraz: do-malowane później (prawdopodobnie podczas renowacji obrazu po wielkim pożarze w r.1515) święte: Katarzynę z fragmentem koła (po lewej) i Agnieszkę z księgą i barankiem (po prawej stronie);
- ze względu na sposób przedstawienia Madonny obraz przypomina Madonnę Piekarską,(obecnie Opolską), stąd zalicza się go do tzw. madonn piekarskich;
- postacie umieszczone są na złotym grawerowanym tle;
- w podwójnej aureoli otaczającej głowę Maryi umieszczony jest czytelny łaciński napis: „Regina coeli letare, alleluja, guia guem meruisti portare” („Raduj się Królowo nieba, alleluja, bo zażyłaś sobie, by Go nosić”), który jest wersetem ze średniowiecznej antyfony wielkanocnej;
- prawdopodobnie zakupiony został do kaplicy dobudowanej na początku XV w. do kościoła NMP kaplicy mariackiej; być może w okresie protestantyzmu (XVI/XVII w.) przechowywany był w prywatnych domach; później prawdopodobnie stanowił środkową część głównego ołtarza; w r. 1862 przekazany został przez ks. prob. Józefa Szafranka do kaplicy św. Józefa wybudowanej w Szombierkach; w r. 1937 obraz poddano zabiegom konserwatorskim, w tym samym roku ks. prob. Hrabowski w nowym ołtarzu głównym kościoła NMP umieścił medalion z wierną kopią Madonny; w r. 1974 dzięki usilnym staraniom ks. prob. Wacława Schenka oryginał obrazu wrócił do kościoła NMP po uprzedniej gruntownej renowacji w pracowni konserwatorskiej KUL-u.

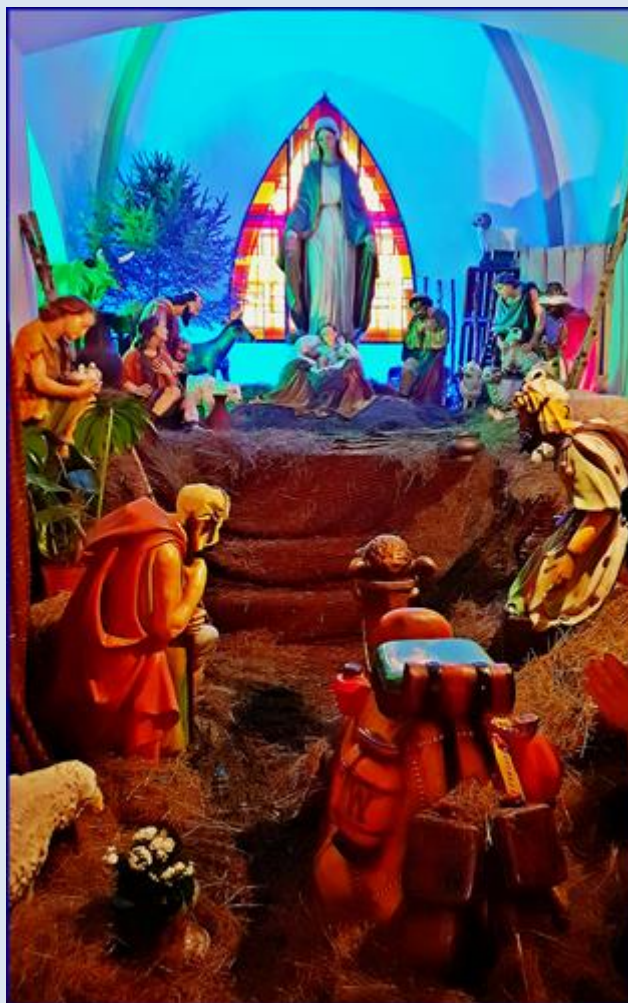

Ołtarz główny w kwiatkach w odpustowe Święto MB Zielnej 15.08.2018 r.

Ołtarz główny w czasie Świąt Bożego Narodzenia 2018 oraz na Nowy Rok 2019; poniżej - szopka

Bytom, ko. Wniebowzięcia NMP (zdj. tsw - 1.01.2019)

Bytom, ko. Wniebowzięcia NMP (zdj. tsw - 1.01.2019)

zdjęcia w czarnej obwódce: **Jan Nitecki**
zdjęcia w niebieskiej obwódce: tsw

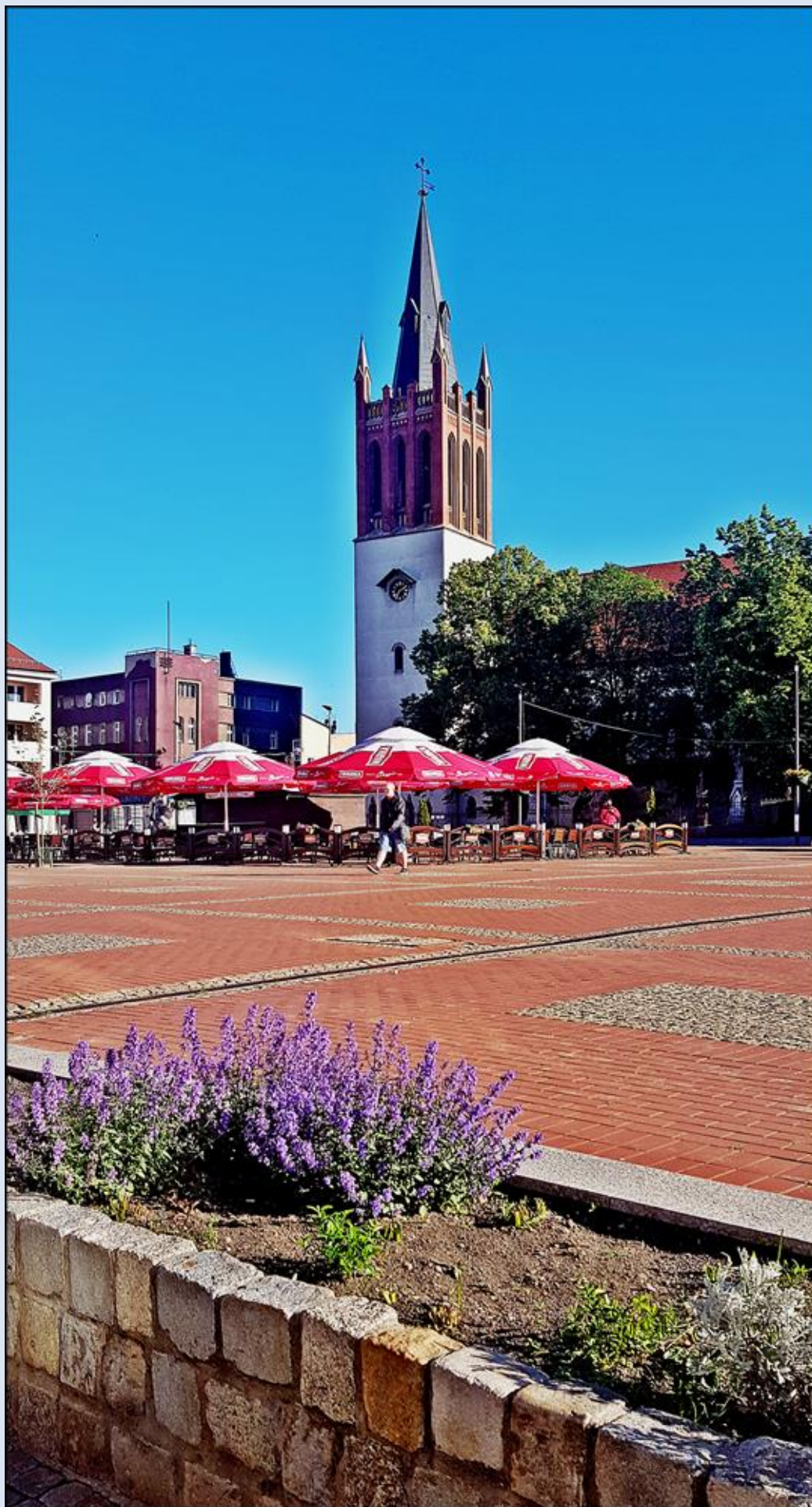
zdjęcie: pw

<https://www.youtube.com/watch?v=5eyq5crVIS4>

zdz. pw

https://www.youtube.com/watch?v=DKQ3Fdnv_OQ

Historia Parafii

- * POWSTAŁA W R. 1231 W OBRĘBIE DIECEZJI KRAKOWSKIEJ (OD R. 1821 W DIECEZJI WROCŁAWSKIEJ, OD 1972 - W OPOLSKIEJ, A OD 1994 - W GLIWICKIEJ);
- * OBEJMOWAŁA MIASTO ORAZ PRZEDMIEŚCIA I WIOSKI: ROZBARK, SZOMBIERKI, WKRÓCIE TEŻ ŁAGIEWNIKI, DABROWĘ, ORZEGÓW, GODULĘ, CHEBZIE, CZARNY LAS - WIREK, CHROPACZÓW, ŚWIĘTOCHŁOWICE, KRÓLEWSKA HUTĘ I BRZEZINY, A PO R. 1821 TAKŻE: HAJDUKI, LIPINY, PIAŚNIKI I ZGODĘ; * OD POŁ. XIX W., NA SKUTEK GWALTOWNEGO ROZWOJU PRZEMYSŁU I PRZYROSTU DUŻEGO LUDNOŚCI PARAFIA ZACZĘŁA SIĘ DIELIĆ (DO TEJ PORY W JEJ OBRĘBIE POWSTAŁO KILKADZIESIĄT PARAFII, A ŚWIĄTYNIA ZYSKAŁA TYTUŁ „MATKI KOŚCIOŁÓW”);
- * DUSZPASTERSTWO PEŁNILI TU NAJPIERW KSIĘŻA DIECEZJALNI, OD 1400 DO 1810 R. - NORBERTANIE Z WROCŁAWSKIEGO KLASZTORU ŚW. WINCENTEGO (Z PRZERWA W LATACH 1565 - 1632, KIEDY KOŚCIOŁEM ZAWŁADNELI PROTESTANCI), A PO KASACJI ZAKONÓW - ZNÓW KSIĘŻA DIECEZJALNI; * PROBOSZCZOWALI TU: W L. 1840 - 1874 JÓZEF SZAFRANEK (GRUNTOWNA PRZEBUDOWA KOŚCIOŁA W STYLU NEOGOTYCKIM, ZAŁOŻENIE PARAFII ŚW. BARBARY W CHORZOWIE I ŚCIĘCIA ŚW. JANA CHRZCICIELA W GODULI); W L. 1874 - 1893 NORBERT BOŃCZYK, POETA - „HOMER ŚLĄSKI” (ZAŁOŻENIE PARAFII ŚW. TRÓJCY W BYTOMIU I ŚW. JÓZEFA W ZGODZIE, ZAŁOŻENIE TOWARZYSTWA ŚW. AŁOJZEGO); W L. 1893 - 1900 TEODOR MYŚLIWIEC (ZAŁOŻENIE PARAFII ŚW. JANA NEPOMUCENA W ŁAGIEWNIKACH); W L. 1900 - 1921 EMANUEL BUCHWALD (ZAŁOŻENIE PARAFII ŚW. JACKA W BYTOMIU); W L. 1922 - 1930 JÓZEF NIESTRÓJ (ZAŁOŻENIE PARAFII ŚW. BARBARY W BYTOMIU); W L. 1930 - 1945 ALFRED HRABOWSKY (RENOWACJA KOŚCIOŁA ZE ZMIANĄ OLTARZA GŁÓWNEGO); W R. 1946 JÓZEF THOMYS; W L. 1946 - 1957 WALENTY OPALIŃSKI; W L. 1957 - 1982 WACŁAW SCHENK, PROF. KUL (ZABEZPIECZENIE KOŚCIOŁA PRZED SZKODAMI GÓRNICZYMI, NOWE WITRAŻE, BUDOWA KOŚCIOŁA ŚW. ANNY, ODZYSKANIE Z SZOMBIEREK I KONSERWACJA OBRAZU MB BYTOMSKIEJ); W L. 1982 - 1993 EUGENIUSZ PIOTROWSKI (BUDOWA DOMU KATECHETYCZNEGO); W L. 1993 - 1998 HENRYK MOKROS; OD R. 1998 PIOTR KOPIEC.

Historia Świątyni

- * PÓŻNOROMAŃSKA (Z WAPIENIA I DOŁOMITU MUROWANA, JEDNONAWOWA, BEZWIEŻOWA) FUNDOWANA PRZEZ KSIECIA OPOLSKIEGO WŁADYSŁAWA W R. 1231 JAKO KOŚCIÓŁ FARNY DLA OSADY BYTOM I JEJ PRZEDMIĘŚĆ: * OBUDOWY- WANA KAPLICAMI, M. IN. ŚW. ZYGMUNTA I NMP (Z OBRAZEM MADONNY BYTOMSKIEJ SPRZED 1420 R.);
- * W 1430 R. SPLADROWANA PRZEZ HUSYTÓW; * SPALO- NA W 1515 R. I OK. R. 1530 ODBUDOWANA W STYLU RENE- SANSOWYM (DOBUDOWANIE WIEŻY I NAWY ZACHODNIEJ, NOWE SKLEPIENIA GWIAZDZISTE, ODRZWIĄ I KRUCY- FIKS - PRAWDOPÓD. ZE SZKOŁY WITA STWOSZA);
- * WIELEKROĆ PLADROWANA (NP. W R. 1670 WSKUTEK POŻARU), A POTEM ODBUDOWYWANA I WYPOSAŻANA (Z OK. R. 1681 - M. IN. DRZWI ZAKRYSTII; Z XVIII W. -BAROKOWE OLTARZE, CHRZCIELNICA I FIGURA CHRYSTUSA FRASOBLIWEGO; Z OK. 1810 R. KRYPTA GROBOWA HRABIÓW HENCKEL VON DONNERSMARC- KÓW); * W LATACH 1840 - 1876 GRUNTOWNIE PRZE- BUDOWANA W STYLU NEOGOTYCKIM, WTEDY: NADBU- DOWA WIEŻY Z OŚMIOBOCZNĄ IGLICĄ; PRZEDŁUŻENIE NAWY GŁÓWNEJ I OD RYNKU ORAZ ZAKRYSTII I CHÓRU MUZYCZNEGO; CEGLANY SZCZYT OD UL. KOZIOŁKA; DO- BUDOWANIE KRUCHTY PRZY WEJŚCIU GŁÓWNYM I WYBI- CIE ROZETY ORAZ GOTYCKA OPRAWA OKIEN, OGRODZENIE KOŚCIOŁA I NOWEJ PLEBANII; WEWNĄTRZ KOŚCIOŁA: NOWE SKLEPIENIA, ORGANY, MARMUROWA POSADZKA, AMBONA, NEOGOTYCKIE ŁAWKI I KONFESJONAŁY; NOWE OLTARZE: GŁÓWNY Z OBRAZEM WNIĘBOWZIĘCIA NMP BONAWENTURY EMMLERA Z 1861 R. (OBECNIE W NAWIE BOCZNEJ PRZY CHÓRZE) ORAZ BOCZNE: ŚW. KRZYŻA I ŚW. JÓZEFA; STACJE DROGI KRZYŻOWEJ I KRUCYFIKSY W BOCZNYCH KRUCHTACH; KAMIENNE FIGURY PRZED KOŚCIOŁEM: UKRZYŻOWANIE, ŚW. BARBARA I ŚW. FLO- RIAN; * URZĄDZONA NA NOWO W LATACH 20- TYCH (M. IN. NEOBAROKOWE KONFESJONAŁY) I 30- TYCH (M. IN. Z 1937 R. OBECNY OLTARZ GŁÓWNY Z OBRA- ZEM OTTAVIO CORRADIEGO Z 1659 R. I MEDALIO- NEM MB BYTOMSKIEJ); PO R. 1945 ODBUDO- WANA ZE ZNISZCZEŃ WOJENNYCH; * W LATACH 1957 - 1965 ZABEZPIECZONA PRZED SZKODAMI GÓRNICZYMI.

Obraz na jeniej ze ścian kamienicy Rynku Bytomskiego (zdz. pw)

w czasie obchodów rocznicy wybuchu 3 Powstania Śląskiego (zdz. pw – 9.05.2021)